

فصل چہارم

پایہ پنجم

تقارن و چہار ضلعی ہا (۳)

در این قسمت آشنا می شوید با :

۱- وضعیت زاویه ها نسبت به هم

۲- مجموع زاویه های مثلث

۳- انواع مثلث ها

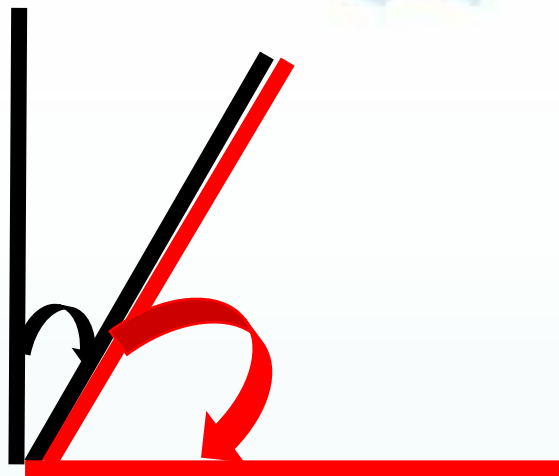
۴- درک مفهوم نیمساز

۵- روش کشیدن نیمساز

زاویه های متمم:

اگر مجموع دو زاویه ۹۰ درجه باشد آن دو زاویه نسبت به هم متمم هستند.

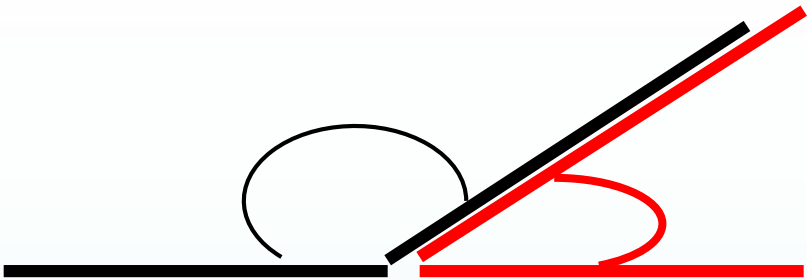

زاویه ی قرمز + زاویه سیاه = ۹۰ درجه

زاویه های مکمل :

اگر مجموع دوزاویه 180 درجه باشد آن دو زاویه نسبت به هم مکمل هستند.

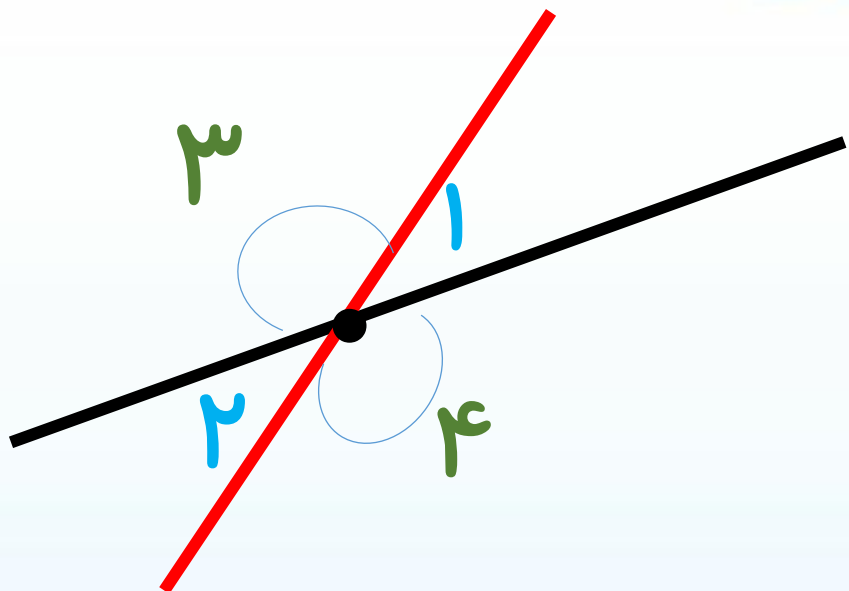

مجموع دوزاویه ی قرمز و سیاه $= 180$ درجه

دو زاویه ی متقابل به راس:

اگر دو خط هم دیگر را در نقطه ای قطع کنند، ۴ زاویه تشکیل می شود که زاویه های روبرو باهم برابر هستند.

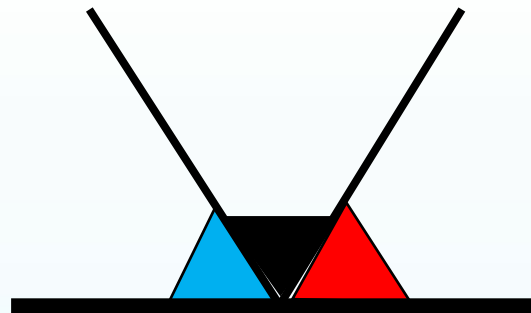
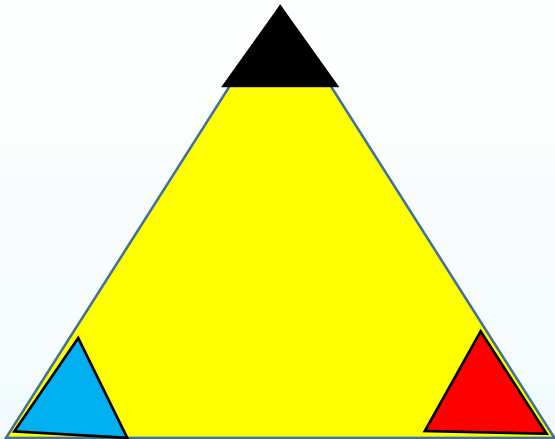
زاویه ی ۱ = زاویه ۲

زاویه ی ۳ = زاویه ی ۴

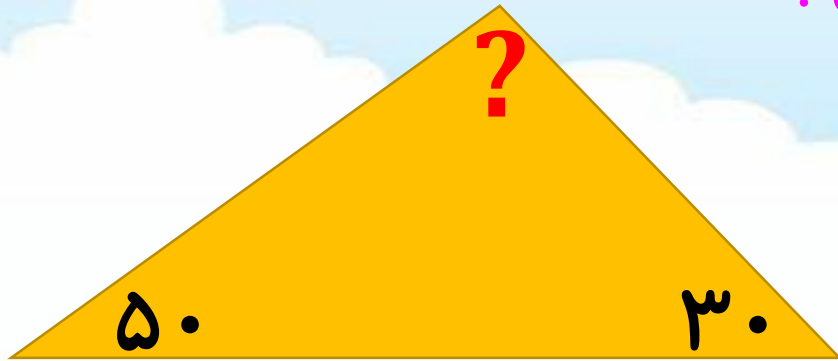
مجموع زاویه های داخلی مثلث:

اگر زاویه های داخلی مثلث را کنار هم قرار دهیم برابر با زاویه ی نیم صفحه یا 180 درجه می باشد.

در شکل زیر اندازه ی زاویه های خواسته شده را بدست آورید.

مجموع زاویه های داخلی مثلث $= 180^\circ$ درجه می باشد

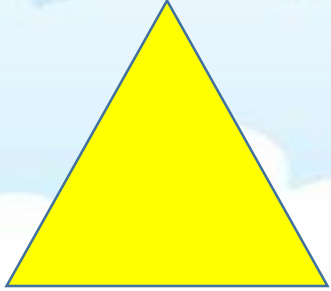
$$? = 100$$

$$\begin{cases} 50^\circ + 30^\circ = 80^\circ \\ 180^\circ - 80^\circ = 100^\circ \end{cases}$$

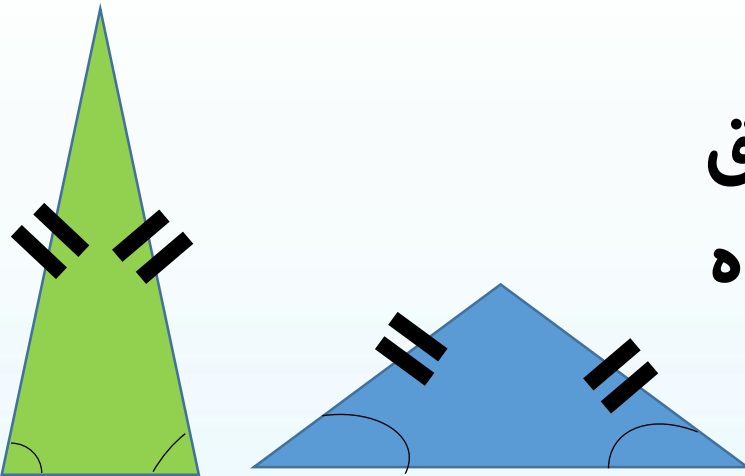

انواع مثلث ها :

۱- مثلث متساوی الاضلاع : در این مثل هم سه ضلع و هم سه زاویه با هم برابر هستند. همه ی زاویه ها در این مثلث برابر ۶۰ درجه می باشد.

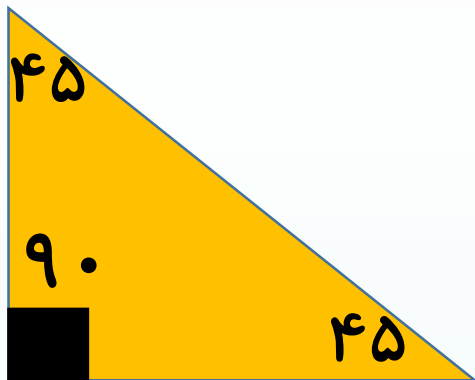

۲- مثلث متساوی الساقین : این مثلث دو ساق برابر دارد اندازه ی دو زاویه ی که کنار قاعده باهم برابر است .

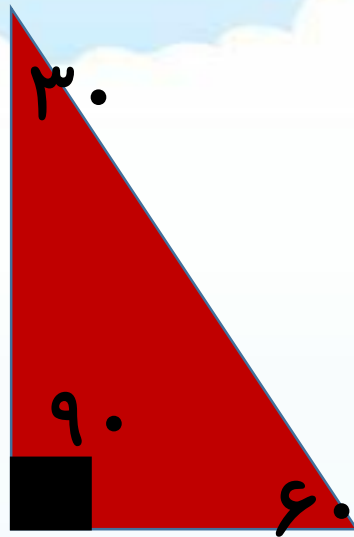

۳- مثلث قائم الزاویه : در این مثلث اندازه ی یک زاویه همواره ۹۰ درجه می باشد. بنابر این مجموع دو زاویه ی دیگر برابر با ۹۰ درجه

می باشد ($180 - 90 = 90$)

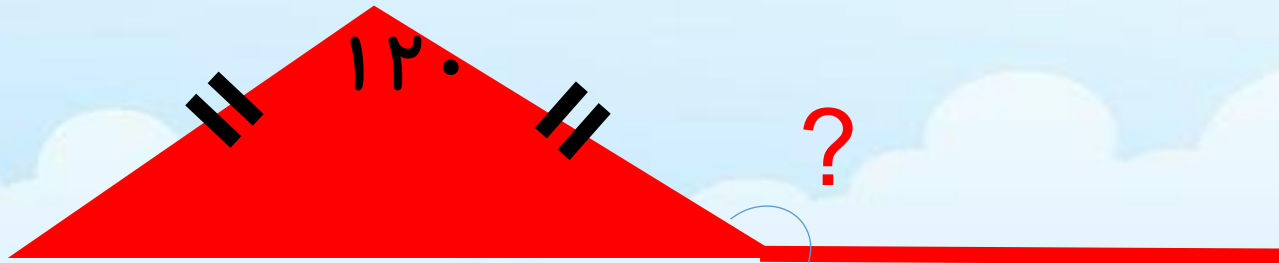

$$90 + 45 + 45 = 180$$

$$90 + 30 + 60 = 180$$

با توجه به اینکه مثلث ، **متساوی الاضلاع** می باشد ، می توان دریافت که اندازه ی هر یک از زاویه های کنار قاعده ی مثلث ۳۰ است بنابراین :

$$180 - 120 = 60$$

$$30 = 60 \div 2 = \text{زاویه های کنار ساق}$$

$$180 - 30 = 150 \text{ ?}$$

زاویه و نیمساز:

در سال قبل آموختید که **دو نیم خط** که دارای یک نقطه ی

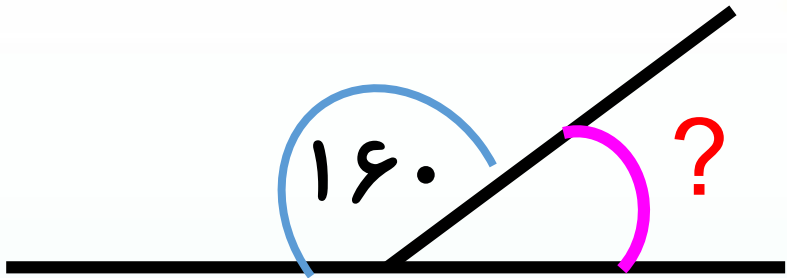
مشترک باشند زاویه را می سازند و با انواع زاویه های **تند** , **باز** یا

منفرجه , زاویه ی **راست** , زاویه ی **نیم صفحه** و وسیله ی اندازه

گیری زاویه (**نقاله**) آشنا شدید.

اگر دو زاویه تشکیل زاویه نیم صفحه (180° درجه) را بدهند ، دراین صورت برای بدست آوردن زاویه ی نا مشخص ، باید اندازه ی زاویه ی دیگر را از 180° درجه کم کنیم . مانند:

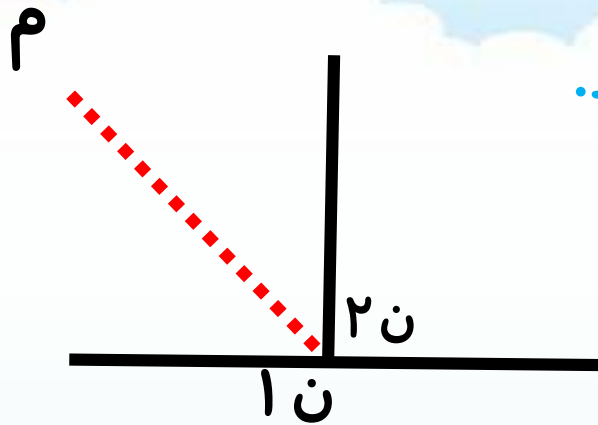
$$? = 180 - 160 = 20$$

نیمساز :

نیم خطی که زاویه را به دو قسمت مساوی تقسیم کند ، **نیمساز** می گویند.

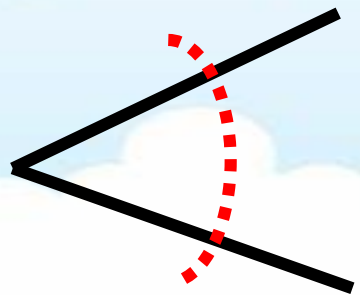
در شکل روبرو نیم خط (م ن ا) نیمساز زاویه ی (ن ا) می باشد.

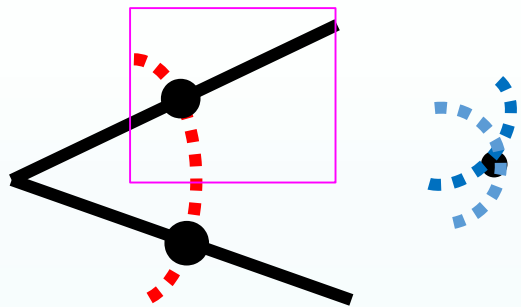
به کمک نقاله می توان اندازه ی زاویه ای که می خواهید نیمساز آن را رسم کنید
بگیرید، سپس با نقاله آن اندازه زاویه را نصف کنید و از راس زاویه نیم خطی رسم
کنید تا نیمساز زاویه ی دلخواه کشیده شود.

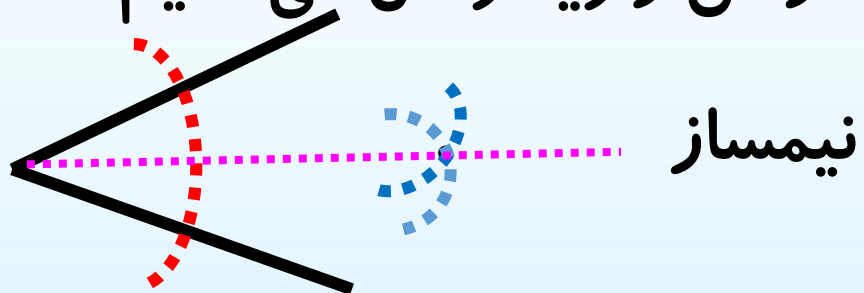
به کمک پرگار هم می توانید نیمساز زاویه را رسم کنید . به این گونه که
۱- ابتدا دهانه ی پرگار را به دلخواه باز می کنیم.

۲- بدون تغییر دهانه ی پرگار ، سوزن آن را بر دو نقطه ی کمان گذاشته و
دو کمان دیگر می زنیم .

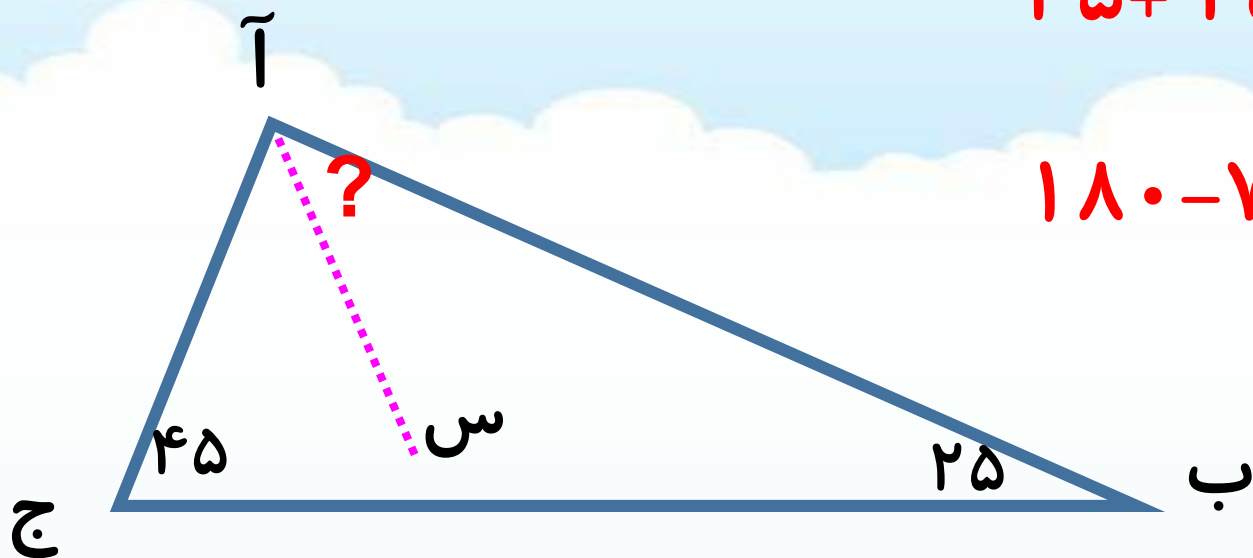
۳- با خط کش نقطه ی برخورد دو کمان را به راس زاویه وصل می کنیم.

در شکل های زیر اندازه ی زاویه های خواسته شده را بدست آورید .

$$۴۵ + ۲۵ + \hat{آ} = ۱۸۰$$

$$۱۸۰ - ۷۰ = ۱۱۰$$

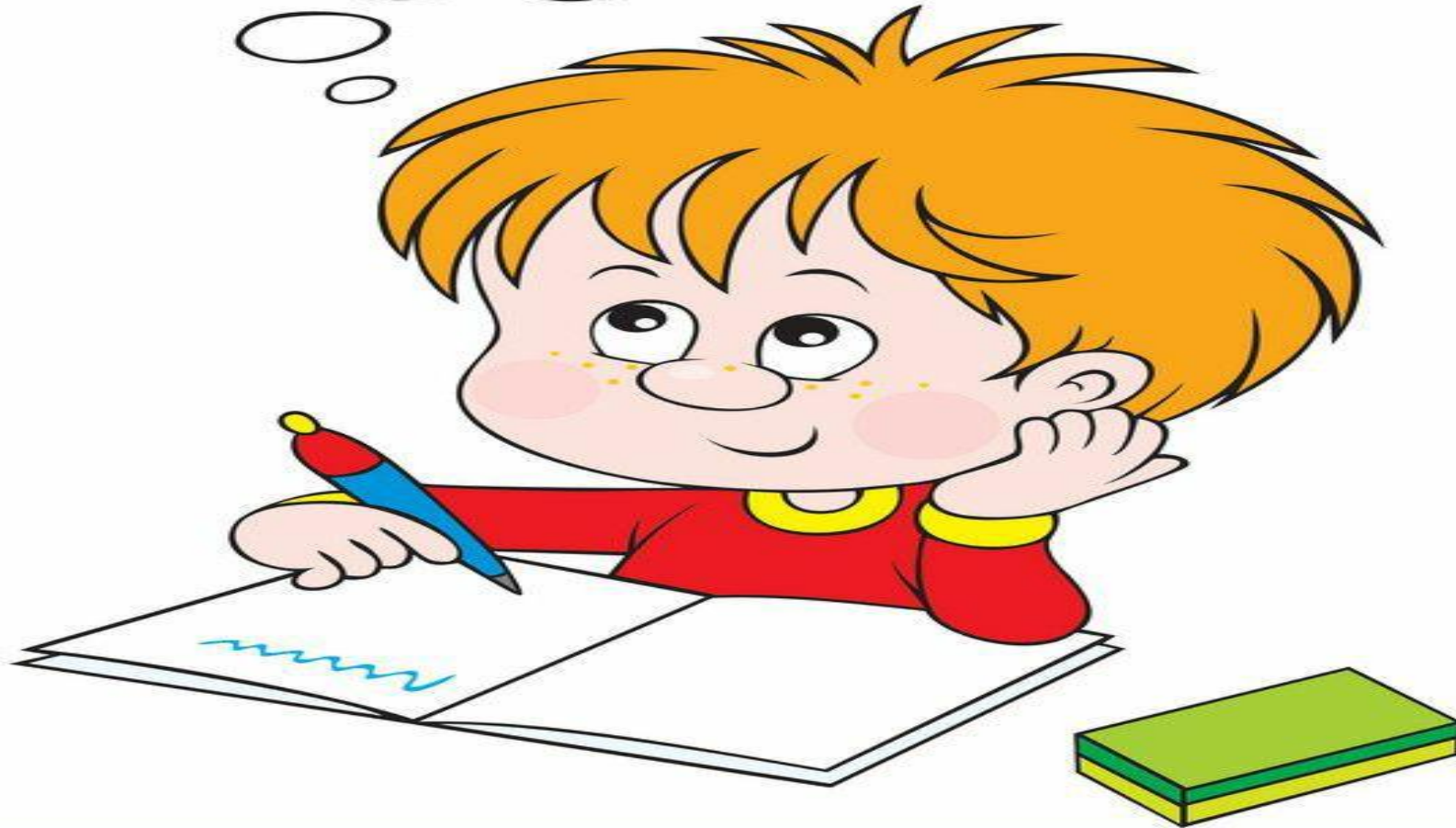

$$۱۱۰ \div ۲ = ۵۵$$

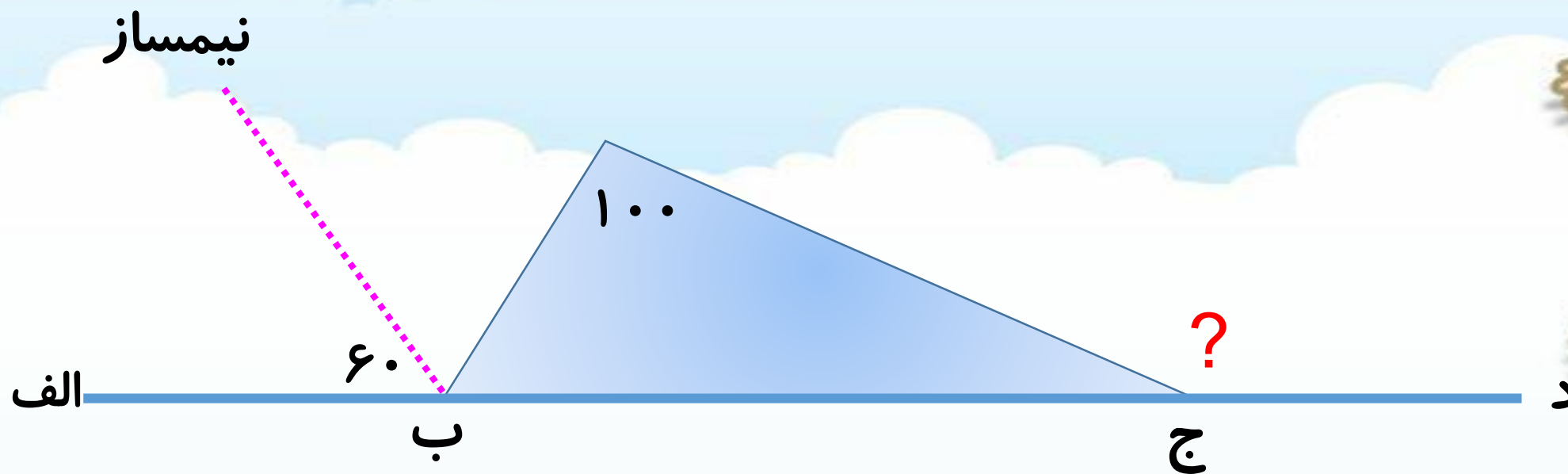
به دلیل اینکه (آس) نیمساز
زاویه ی آ می باشد

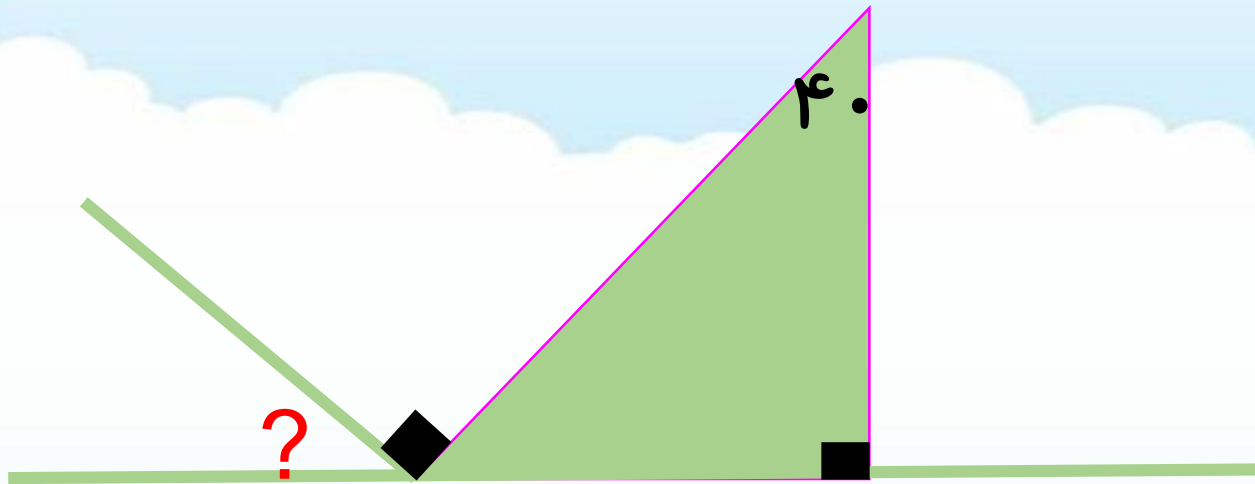
بادقت به پرسش ها پاسخ دهید,
تا یادگیری تون عمیق بشه

در شکل زیر اندازه ی زاویه ی (ج) چند درجه می باشد ؟

اندازه ی زاویه ی خواسته شده را مشخص کنید.

پایان